

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΑΙ ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ – ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Τι ενέργειες πρέπει να κάνουμε σύμφωνα με τον Ν.4485/2017;

Α. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΑ
Φεβρουάριος 2018	Δημοσιοποίηση και κοινοποίηση στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων απολογισμού εσόδων-εξόδων , με αναγραφή της κατανομής των δαπανών ανά κατηγορία, και ιδίως του ύψους των τελών φοίτησης, των αμοιβών των διδασκόντων στα ΠΜΣ και του αριθμού των διδασκόντων που τις εισέπραξαν, για τη χρονική περίοδο των ετών 2012-2017 (παρ. 6, αρ. 85, Ν.4485/2017). (αναμένεται ΥΑ)
Φεβρουάριος 2018	Κατάρτιση και δημοσίευση Κανονισμών νέων ΠΜΣ σύμφωνα με το άρθρο 45 του Ν.4485/2017 (παρ. 6, αρ. 85, Ν.4485/2017). Αφορά μόνο τα ΠΜΣ που θα ιδρυθούν το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4485/2017 (εγκύκλιος υπ' αριθ. 163204/Ζ1/29-9-2017).
Απρίλιος 2018	Διαδικασία επανίδρυσης των ήδη υφισταμένων ΠΜΣ σύμφωνα με το άρθρο 32 του Ν. 4485/2017 και αποστολή απόφασης επανίδρυσης και Κανονισμού Λειτουργίας στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων το αργότερο έως τις 30.04.2018 (παρ. 2α, αρ. 85, Ν.4485/2017). Για τα κοινά ΠΜΣ, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί με Υ.Α. (παρ. 4, αρ. 85, Ν.4485/2017).

Β. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΑ
Φεβρουάριος 2018	Κατάρτιση και δημοσίευση Κανονισμών Διδακτορικών Σπουδών σύμφωνα με το άρθρο 45 του Ν.4485/2017 (παρ. 6, αρ. 85, Ν.4485/2017). Μέχρι την έκδοση των νέων Κανονισμών μπορεί να γίνει χρήση των παλαιών διατάξεων και κανονισμών (εγκύκλιος υπ' αριθ. 163204/Ζ1/29-9-2017).

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ	ΕΝΕΡΓΕΙΑ
Σεπτέμβριος 2018 ή μέσα σε δύο (2) μήνες από την ίδρυση κάθε ΠΜΣ	Κατάρτιση μητρώου αξιολογητών από τις Σχολές και συγκρότηση Επιστημονικής Συμβουλευτικής Επιτροπής (Ε.Σ.Ε.) για τα ΠΜΣ και τις Διδακτορικές Σπουδές κάθε Τμήματος, σύμφωνα με το άρθρο 3 και 4 του άρθρου 44 Ν.4485/2017 (παρ. 7, αρ. 85, Ν.4485/2017).

Τι ισχύει για τους ήδη εγγεγραμμένους φοιτητές σε ΠΜΣ;

Οι ήδη εγγεγραμμένοι φοιτητές, καθώς και όσοι θα εγγραφούν το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 σε ΠΜΣ ιδρυθέν έως τη δημοσίευση του Ν.4485/2017 συνεχίσουν και ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τις διατάξεις του 3685/2008 (παρ. 2β, αρ. 85, Ν.4485/2017).

Το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 είναι μεταβατική περίοδος. Τα υφιστάμενα ΠΜΣ λειτουργούν σύμφωνα με τον Ν.3685/2008 ως προς τα όργανα των ΠΜΣ, τις αμοιβές διδασκόντων, τις κατανομές πόρων κ.λπ.

Τι ισχύει για τους ήδη εγγεγραμμένους υποψήφιους διδάκτορες;

Οι διατάξεις του Ν.4485/2017 ισχύουν και εφαρμόζονται για τους ήδη εγγεγραμμένους υποψήφιους διδάκτορες, εφόσον δεν έχει οριστεί η επταμελής εξεταστική επιτροπή (παρ. 5, αρ. 85, Ν.4485/2017).

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ**Ποια είναι τα όργανα των ΠΜΣ;**

Το **ΠΡΥΤΑΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ** έχει την ευθύνη της τήρησης του νόμου σε ό,τι αφορά στην οργάνωση και λειτουργία των ΠΜΣ και την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών και του Κανονισμού ΠΜΣ (παρ. 5, αρ. 30, Ν.4485/2017).

Έως τη λήξη της θητείας τους, οι Αναπληρωτές Πρυτάνεις, ως μη εκλεγμένα όργανα δεν μετέχουν με δικαίωμα ψήφου στα όργανα διοίκησης των ΑΕΙ. Επομένως, έως την ανάδειξη Αντιπρυτάνεων με εκλογική διαδικασία, όπως ορίζει ο Ν.4485/2017, το Πρυτανικό Συμβούλιο δεν συγκροτείται, άρα δεν λειτουργεί ως όργανο των ΑΕΙ. Τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου ασκεί ο Πρύτανης (εγκύκλιος υπ' αριθ. 163204/Ζ1/29-9-2017).

Για την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των ΠΜΣ και των διδακτορικών σπουδών αρμόδια όργανα είναι:

1. Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ είναι το αρμόδιο όργανο για θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα των ΠΜΣ. Επίσης η Σύγκλητος ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα ΠΜΣ δεν ανατίθενται από τον νόμο ειδικώς σε άλλα Όργανα (παρ. 2, αρ. 31, Ν.4485/2017).

2.α. Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ του Τμήματος

Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι:

- Εισηγείται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/επανίδρυσης ΠΜΣ.
- Ορίζει τα μέλη των ΣΕ.
- Κατανέμει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του ΠΜΣ.
- Συγκροτεί επιτροπές επιλογής ή εξέτασης των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών ή διδασκόντων.
- Διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης προκειμένου να απονεμηθεί το Δ.Μ.Σ.
- Ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ΄ του Ν.4485/2017 (παρ.3, αρ.31, Ν.4485/2017).

2.β. ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Σε περίπτωση διατμηματικού ΠΜΣ τις αρμοδιότητες της Συνέλευσης ασκεί η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή.

Η Επιτροπή Διατμηματική Επιτροπή είναι **επταμελής** και συγκροτείται από:

- μέλη ΔΕΠ των συνεργαζόμενων Τμημάτων και εκλέγονται από τη Συνέλευση κάθε Τμήματος, για διετή θητεία,
- ερευνητές που υποδεικνύονται από τον συνεργαζόμενο ερευνητικό τομέα, κατ' αναλογία του αριθμού των διδασκόντων τους στο ΠΜΣ, για διετή θητεία,
- δύο (2) εκπροσώπους φοιτητών του ΠΜΣ, που εκλέγονται από τους φοιτητές του οικείου ΠΜΣ, για ετήσια θητεία (παρ.4, αρ.31, Ν.4485/2017).

2.γ. ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Σε περίπτωση διδρυματικού ΠΜΣ ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη με ιδρύματα της ημεδαπής τις αρμοδιότητες της Συνέλευσης ασκεί η Ειδική Διδρυματική Επιτροπή.

Η Ειδική Διδρυματική Επιτροπή είναι **εννεαμελής** και συγκροτείται από:

- μέλη ΔΕΠ των συνεργαζόμενων Τμημάτων και εκλέγονται από τη Συνέλευση κάθε Τμήματος, για διετή θητεία,
- ερευνητές που υποδεικνύονται από τον συνεργαζόμενο ερευνητικό τομέα, κατ' αναλογία του αριθμού των διδασκόντων τους στο ΠΜΣ, για διετή θητεία,
- δύο (2) εκπροσώπους φοιτητών του ΠΜΣ, που εκλέγονται από τους φοιτητές του οικείου ΠΜΣ, για ετήσια θητεία (παρ.4, αρ.31, Ν.4485/2017).

Ο Πρόεδρος της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής και της Ειδικής Διδρυματικής Επιτροπής, όπως και ο Δ/ντης του Προγράμματος, προέρχονται από το Τμήμα που έχει τη διοικητική στήριξη του ΠΜΣ. Σε ειδικές περιπτώσεις μπορεί να προέρχονται από το άλλο Τμήμα (παρ.4, αρ.31, Ν.4485/2017).

3. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αποτελείται από **πέντε (5) μέλη ΔΕΠ** του Τμήματος, οι οποίοι έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για **διετή θητεία**. Η θητεία του Προέδρου μπορεί να ανανεωθεί μία φορά (παρ.5, αρ.31, Ν.4485/2017).

Αρμοδιότητές της είναι:

- η παρακολούθηση και ο συντονισμός λειτουργίας του προγράμματος (παρ.5, αρ.31, Ν.4485/2017).
- ο ορισμός Επιβλέποντα διπλωματικής εργασίας και η συγκρότηση τριμελούς εξεταστικής επιτροπής για την έγκριση της εργασίας (παρ. 4, αρ.34, Ν.4485/2017).

4. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Αποτελείται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, ο οποίος εκτελεί χρέη Προέδρου και τους Κοσμήτορες του Ιδρύματος, ως μέλη (παρ.1 & 6, αρ. 31, Ν.4485/2017).

Η Επιτροπή ή εγκρίνει την εισήγηση του Τμήματος για ίδρυση/επανάδρυση ΠΜΣ και τη διαβιβάζει στη Σύγκλητο ή την αναπέμπει στο Τμήμα (παρ. 5, αρ. 32, Ν.4485/2017).

5. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΜΣ

Ο Διευθυντής του ΠΜΣ είναι μέλος ΔΕΠ πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή, είναι του ίδιου ή συναφούς αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ. Είναι μέλος και πρόεδρος της Σ.Ε.

Επιλέγεται από τα εκλεγμένα μέλη της Σ.Ε. και ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία.

Δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο συνεχόμενες θητείες. Προγενέστερες της ισχύος του Ν.4485/2017 θητείες δεν λαμβάνονται υπόψη.

Ο Διευθυντής του ΠΜΣ εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά την αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος.

Δεν αμείβεται για το επιπλέον διοικητικό έργο του ως Δ/ντης (παρ.8, αρ.31, Ν.4485/2017 & εγκύκλιος υπ' αριθ. 163204/Ζ1/29-9-2017).

Ποια είναι η διαδικασία για την ίδρυση/επανίδρυση των ΠΜΣ;

Σύμφωνα με το άρθρο 32 του Ν.4485/2017:

1. Εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος για ίδρυση/επανίδρυση του ΠΜΣ με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της.

2. Αποστολή της Εισήγησης στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών για έλεγχο.

3. Διαβίβαση της Εισήγησης από την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Πανεπιστημιακή Σύγκλητο για έγκριση.

4. Κοινοποίηση απόφασης ίδρυσης ΠΜΣ στον Υπουργό Παιδείας μαζί με όλα τα συνοδευτικά έγγραφα.

5. Εάν ο Υπουργός αποδεχτεί την απόφαση ίδρυσης/επανίδρυσης ΠΜΣ, αποστολή της απόφασης στο Εθνικό Τυπογραφείο για δημοσίευση σε ΦΕΚ.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Αν το ένα τρίτο (1/3) των μελών ΔΕΠ του οικείου Τμήματος κρίνει ότι το τέλος φοίτησης είναι υψηλό, ζητά να καταχωρηθούν οι ειδικά αιτιολογημένες αντιρρήσεις του στην εισήγηση προς τη Σύγκλητο, η οποία και αποφαινεται αιτιολογώντας την απόφασή της.
- Εάν η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών κρίνει την εισήγηση ελλιπή, διαφωνεί ως προς το περιεχόμενό της, καθώς και αν διαπιστώνει αλληλεπικάλυψη των γνωστικών αντικειμένων που τα ΠΜΣ του Ιδρύματος θεραπεύουν, αναπέμπει εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών την εισήγηση στη Συνέλευση του Τμήματος και αιτιολογημένη απόφασή της. Το Τμήμα αφού λάβει υπόψη τις υποδείξεις της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, υποβάλλει εκ νέου σε αυτήν την εισήγησή του. Αν μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών για δεύτερη φορά η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν κάνει αποδεκτή την εισήγησή του, το Τμήμα μπορεί να την υποβάλλει απευθείας στη Σύγκλητο.
- Εάν ο Υπουργός διαπιστώσει ότι: α) υπάρχει πρόδηλη δυσαναλογία μεταξύ των τελών φοίτησης και των παροχών προς τους φοιτητές ή β) το ύψος των τελών φοίτησης είναι τέτοιο που καθιστά αδύνατη ή δυσχερή τη συμμετοχή σε ΠΜΣ φοιτητών περιορισμένης εισοδηματικής ικανότητας παραβιάζοντας τη γενική ελευθερία πρόσβασης στην παιδεία ή γ) δεν είναι επαρκώς δικαιολογημένο το λειτουργικό κόστος του προγράμματος, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 37, αναπέμπει με ειδική αιτιολογία την απόφαση της Συγκλήτου. Αν ο Υπουργός δεν αναπέμψει μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών – εξήντα (60) ημέρες για την πρώτη εφαρμογή του νόμου, δηλ. για την πρώτη απόφαση ίδρυσης που θα εκδοθεί για κάθε ΠΜΣ (αρ. 85 παρ.3 Ν.4485/2017) – από την επομένη της κοινοποίησης σε αυτόν, ο Πρύτανης δημοσιεύει την απόφαση σε ΦΕΚ και ενημερώνει το Υπουργό. Σε περίπτωση αναπομπής η Σύγκλητος διαβιβάζει την απόφαση στη Συνέλευση του Τμήματος προκειμένου να τροποποιήσει την εισήγηση σύμφωνα με τις υποδείξεις του Υπουργού.

Ποια είναι τα συνοδευτικά έγγραφα για την ίδρυση/επανίδρυση ΠΜΣ;

A. Για την ίδρυση μονοτμηματικών ΠΜΣ και διατμηματικών ή διιδρυματικών ΠΜΣ με Ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της ημεδαπής, τα απαραίτητα συνοδευτικά έγγραφα είναι:

1. Εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος όπου εκτίθενται αναλυτικά:

- ο τίτλος του ΠΜΣ,
- το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ,
- ο σκοπός του ΠΜΣ,
- οι κατηγορίες των πτυχιούχων που γίνονται δεκτοί,
- η χρονική διάρκεια για τη χορήγηση του τίτλου σπουδών [2 εξάμηνα το ελάχιστο (παρ.1, αρ.33, Ν.4485/2017)],
- οι ειδικεύσεις του ΠΜΣ [έως τρεις],
- το ενδεικτικό πρόγραμμα ανά ειδίκευση των θεωρητικών, εργαστηριακών, καλλιτεχνικών ή κλινικών μαθημάτων, οι πρακτικές ασκήσεις και κάθε άλλου είδους ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και οι αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες [Τα μαθήματα κάθε ΠΜΣ αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (παρ. 5, αρ.33, Ν.4485/2017)],
- η γλώσσα διδασκαλίας και συγγραφής της διπλωματικής εργασίας, η οποία μπορεί να είναι διάφορη της ελληνικής,
- ο τρόπος διδασκαλίας [διδασκαλία με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης έως 35% (παρ. 3, αρ. 30, Ν.4485/2017)],
- ο αριθμός των μεταπτυχιακών φοιτητών,
- οι δυνατότητες και οι ανάγκες του Τμήματος σε προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή,
- ο αναλυτικός προϋπολογισμός του ΠΜΣ (κόστος, πηγές χρηματοδότησης κ.ά.),
- αιτιολόγηση για τυχόν επιβολή τέλους φοίτησης, το ύψος του τέλους σε αναλογία προς τις παροχές προς τους φοιτητές,
- η χρονική διάρκεια λειτουργίας του ΠΜΣ (παρ.2, αρ. 32, Ν.4485/2017).

2. Μελέτη σκοπιμότητας όπου εκτίθενται αναλυτικά:

- οι επιστημονικοί, επιστημολογικοί και κοινωνικοί λόγοι ίδρυσης του ΠΜΣ,
- η συνάφεια του ΠΜΣ με το αντικείμενο του Α' κύκλου σπουδών του Τμήματος,
- η επιστημονική επάρκεια των διδασκόντων, το ερευνητικό και δημοσιευμένο έργο τους,
- ο βαθμός σύνδεσης διδασκαλίας-έρευνας,
- οι στόχοι του ΠΜΣ και
- τα κριτήρια βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί το ΠΜΣ σύμφωνα με το άρθρο 44 (παρ.3α, αρ. 32, Ν.4485/2017).

3. Αναλυτικός προϋπολογισμός λειτουργίας κατ' έτος και για πέντε (5) συνεχή χρόνια και έκθεση βιωσιμότητας του ΠΜΣ (αναμένεται ΥΑ) (παρ.3β, αρ. 32, Ν.4485/2017).**4. Έκθεση του Τμήματος για την ύπαρξη της βασικής υποδομής και του αναγκαίου εξοπλισμού και ειδικής αιτιολόγησης για το ποσοστό τυχόν εξ αποστάσεως διδασκαλίας (παρ.3γ, αρ. 32, Ν.4485/2017).**

5. Τυχόν αιτιολογημένες αντιρρήσεις του 1/3 των Μελών ΔΕΠ του Τμήματος για υψηλά τέλη φοίτησης στην πρόταση ίδρυσης του ΠΜΣ (παρ.4, αρ. 32, Ν.4485/2017).

6. Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας: σε περίπτωση ίδρυσης Διατμηματικών ή Διδρυματικών ΠΜΣ με Ιδρύματα της ημεδαπής, στην απόφαση ίδρυσης προσαρτάται και το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας, όπου καθορίζονται:

- οι υποχρεώσεις κάθε Τμήματος ή ερευνητικού κέντρου ή ινστιτούτου,
- τα θέματα συγκρότησης και λειτουργίας της ΕΔΕ και της ΣΕ, με τρόπο που να εξασφαλίζει την εκπροσώπηση όλων των συνεργαζόμενων φορέων,
- ο ορισμός του Διευθυντή του ΠΜΣ (μέλος ΔΕΠ, αυτοδύναμου Τμήματος),
- η κατανομή του διδακτικού και ερευνητικού έργου μεταξύ του προσωπικού των συνεργαζόμενων φορέων,
- κάθε άλλο θέμα σχετικά με την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ (παρ.1 & 3, αρ. 43, Ν.4485/2017).

Β. Για την ίδρυση κοινών ΠΜΣ με αναγνωρισμένα ομοταγή ιδρύματα ή ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της αλλοδαπής, **αναμένεται Υ.Α.** (παρ.2, αρ. 43, Ν.4485/2017).

Τι πρέπει να κάνουμε σε περίπτωση τροποποίησης/αντικατάστασης ΠΜΣ;

Σε περίπτωση τροποποίησης/αντικατάστασης ΠΜΣ ιδρυθέντος ή επανιδρυθέντος σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4485/2017, η διαδικασία που ακολουθείται είναι ίδια με αυτή της ίδρυσης, όπως αυτή ορίζεται στον Ν.4485/2017.

Σε περίπτωση που με την απόφαση τροποποίησης/αντικατάστασης δεν επιφέρονται αλλαγές σε θέματα για τα οποία ο Υπουργός έχει δικαίωμα αναπομπής της απόφασης στη Σύγκλητο, εξακολουθεί να υφίσταται υποχρέωση κοινοποίησης σε αυτόν της τροποποιητικής απόφασης πριν τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (εγκύκλιος υπ' αριθ. 163204/Ζ1/29-9-2017).

Ποια είναι η διάρκεια φοίτησης σε ΠΜΣ;

Η κανονική διάρκεια φοίτησης σε ΠΜΣ είναι κατ' ελάχιστον δύο (2) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας. Το πρόγραμμα αρχίζει το χειμερινό ή το εαρινό εξάμηνο.

Στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών καθορίζονται:

- ο ανώτατος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών,
- η δυνατότητα μερικής φοίτησης – η διάρκεια της οποίας δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της κανονικής διάρκειας φοίτησης,
- η δυνατότητα προσωρινής αναστολής φοίτησης, που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα (αρ.33, Ν.4485/2017).

Ποια είναι τα κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;

Στα ΠΜΣ γίνονται δεκτοί:

- κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών ΑΕΙ της ημεδαπής ή

- κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, για τους οποίους απαιτείται αναγνώριση του τίτλου σπουδών από τον ΔΟΑΤΑΠ.

- μέλη ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, κάτοχοι τίτλου Α' κύκλου σπουδών, εγγράφονται ως υπεράριθμοι, ένας κατ' έτος και ανά ΠΜΣ, μόνο σε ΠΜΣ του Τμήματος όπου υπηρετούν και το οποίο είναι συναφές με το αντικείμενο του τίτλου σπουδών και του έργου που επιτελούν στο οικείο ίδρυμα.

Προϋπόθεση για την επιλογή αποτελεί η επαρκής γνώση μίας τουλάχιστον γλώσσας πέραν της γλώσσας διεξαγωγής του ΠΜΣ.

Τα κριτήρια επιλογής είναι:

- ο βαθμός πτυχίου
- η βαθμολογία στα μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ
- η επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στον Α' κύκλο σπουδών
- η σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υποψηφίου

και ό,τι άλλο κριτήριο ορίζει ο Κανονισμός του ΠΜΣ (παρ.1, 2, 7 & 8, αρ.34, Ν.4485/2017).

Ποια είναι τα δικαιώματα και ποιες οι υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών;

- Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του Α' κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Ίδρυμα υποχρεούται να εξασφαλίσει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (παρ.3, αρ.34, Ν.4485/2017).

- Αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, και σύμφωνα με τον Κανονισμό θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, εξετάζεται από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα, και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδασκων (παρ.6, αρ.34, Ν.4485/2017).

- Αν το ΠΜΣ περιλαμβάνει εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, ο μεταπτυχιακός φοιτητής πρέπει να υποβάλλει αίτηση στη Συντονιστική Επιτροπή, στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας (παρ.4, αρ.34, Ν.4485/2017).

- Μετά την έγκρισή της από την εξεταστική επιτροπή, η διπλωματική εργασία αναρτάται υποχρεωτικά στο διαδικτυακό τόπο της Σχολής/του Τμήματος (παρ.5, αρ.34, Ν.4485/2017).

Ποιοι φοιτητές απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης;

Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης φοιτητές/τριες χαμηλού εισοδήματος (σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ). Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο ΠΜΣ. Σε κάθε περίπτωση οι απαλλασσόμενοι φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του 30% του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριων που εισάγονται στο ΠΜΣ **(αναμένεται Υ.Α.)**.

Επίσης **(αναμένεται Υ.Α.)** για τη διαπίστωση κατ' έτος του ποσού του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος. Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται **ύστερα** από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριων των ΠΜΣ. Οι υπότροφοι – ήτοι όσοι έχουν λάβει υποτροφία βάσει ακαδημαϊκών κριτηρίων

σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό ΠΜΣ από το Ίδρυμα ή από άλλη πηγή – **δεν** δικαιούνται απαλλαγή.

Η παράβαση από τα αρμόδια για την επιλογή των φοιτητών όργανα των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 35 και των σχετικών προβλέψεων του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών συνιστά βαρύτατο πειθαρχικό παράπτωμα, που επισύρει την πειθαρχική ποινή της προσωρινής ή οριστικής απόλυσης, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο π.δ. 160/2008 (Α' 220) [Οι διατάξεις των αρ. 22-28, του Π.Δ. 160/2008, ισχύουν μέχρι την έκδοση Οργανισμού (παρ. 5, αρ. 80, Ν.4009/2011)].

Ποιοι μπορούν να διδάξουν σε ΠΜΣ;

Οι διδάσκοντες σε ΠΜΣ, για **μονοτηματικά ΠΜΣ κατά 60%**, ενώ για **διατημηματικά κατά 80%**, προέρχονται από:

- μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος,
- μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Τμήματος, κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος εκτός κι αν το γνωστικό τους αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής,
- ομότιμοι καθηγητές (άρ. 69, Ν.4386/2016) και αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος,
- διδάσκοντες σύμφωνα με το π.δ. 407/1980 (Α' 112),
- επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους είτε κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος είτε υποψήφιοι διδάκτορες είτε εξαιρετικής τεχνικής εμπειρίας, μπορεί να απασχολούνται ως ακαδημαϊκοί υπότροφοι με απόφαση της Συνέλευσης και πράξη του Προέδρου του οικείου Τμήματος για τη διεξαγωγή διδακτικού, κλινικού και ερευνητικού έργου, καθοριζόμενου με τη σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ του ακαδημαϊκού υποτρόφου και του Πρύτανη του οικείου ΑΕΙ. [...] (παρ. 7, άρ. 29, Ν. 4009/2011).

Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης το Τμήματος ανατίθεται διδασκαλία σε:

- μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ,
- ερευνητές από ερευνητικά κέντρα του αρ. 13Α, Ν. 4310/2014, της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών,
- επισκέπτες καταξιωμένους επιστήμονες από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, καλλιτέχνες ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ,
- επισκέπτες μεταδιδακτορικοί ερευνητές, Έλληνες ή αλλοδαποί νέοι επιστήμονες, κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος (παρ.7, άρ. 16, Ν.4009/2011)

ή γίνονται νέες προσλήψεις/συμβάσεις σύμφωνα με τα ανωτέρω (παρ. 1, 2, 5 & 6, αρ. 36, Ν.4485/2017).

Μέλη τριμελούς εξεταστικής επιτροπής Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η Συντονιστική επιτροπή ορίζει τον επιβλέποντα και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή της ΜΔΕ, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων.

Ο Ν.4485/2017 δεν ορίζει ποιοι μπορούν να είναι μέλη της τριμελούς επιτροπής, ορίζεται στον Κανονισμό Λειτουργίας του ΠΜΣ.

Πώς αμείβονται τα μέλη ΔΕΠ;

Προϋπόθεση για την αμοιβή μέλους ΔΕΠ για τη συμμετοχή του σε ΠΜΣ, με μορφή μαθήματος, σεμιναρίου ή εργαστηρίου, αποτελεί η διδασκαλία χωρίς αμοιβή, επιπλέον των νόμιμων υποχρεώσεων του, ενός μαθήματος, σεμιναρίου ή εργαστηρίου αντίστοιχα σε τουλάχιστον ένα ΠΜΣ του Τμήματος του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ, εφόσον στο Τμήμα του δεν λειτουργεί ΠΜΣ.

Η αμειβόμενη και η χωρίς αμοιβή διδασκαλία είναι ίσης διάρκειας και παρέχονται μέσα στο ίδιο ή άλλο ακαδημαϊκό έτος.

Οι παραπάνω προϋποθέσεις δεν ισχύουν για όσα μέλη ΔΕΠ έχουν νόμιμες υποχρεώσεις δέκα (10) τουλάχιστον ωρών εβδομαδιαίας διδακτικής απασχόλησης.

Η αμοιβή των μελών ΔΕΠ για την με οποιονδήποτε τρόπο συμμετοχή τους σε ένα ή περισσότερα ΠΜΣ δεν υπερβαίνει ανά μήνα το τριάντα τοις εκατό (30%) των μηνιαίων τακτικών αποδοχών τους.

Η συμμετοχή σε ΠΜΣ σε καμία περίπτωση δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα ή άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος (παρ. 3, 4, αρ. 36, Ν.4485/2017).

Τι πρέπει να περιλαμβάνει ο Κανονισμός του ΠΜΣ;

Ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών:

- καταρτίζεται με απόφαση Συνέλευσης του Τμήματος,
- εγκρίνεται από τη Σύγκλητο,
- δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης,
- αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και
- κοινοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών καθορίζονται:

- η δομή και οι κανόνες λειτουργίας του ΠΜΣ,
- ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών ανά διδάσκοντα,
- ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών στα ΠΜΣ του Τμήματος σε σχέση και με τον αριθμό των προπτυχιακών φοιτητών και των διδασκόντων για τη διασφάλιση της ποιότητας όλων των κύκλων σπουδών,
- οι αρμοδιότητες του Διευθυντή του ΠΜΣ,
- οι αρμοδιότητες της ΣΕ του ΠΜΣ,
- ο αριθμός και ο τρόπος επιλογής των εισακτέων στο ΠΜΣ,
- η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής εισακτέων, στα οποία περιλαμβάνονται οι γλώσσες, των οποίων απαιτείται η γνώση, και το επίπεδο γλωσσομάθειας,
- η διάρκεια φοίτησης,
- ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών,
- η δυνατότητα, οι λόγοι, ο τρόπος και η διαδικασία μερικής φοίτησης,
- η δυνατότητα, οι λόγοι, ο τρόπος και η διαδικασία αναστολής φοίτησης,

- το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών (ειδικεύσεις, χαρακτηρισμός μαθημάτων, περιεχόμενο μαθημάτων, μέσα διδασκαλίας δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, ελάχιστες διδακτικές ώρες ανά μάθημα, πιστωτικές μονάδες),
- οι κανόνες εξετάσεων και αξιολόγησης των επιδόσεων των μεταπτυχιακών φοιτητών,
- ο χρόνος διενέργειας και η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων του ΠΜΣ,
- ο τρόπος εξέτασης και βαθμολόγησης,
- οι προϋποθέσεις επιτυχούς ολοκλήρωσης των μαθημάτων,
- η εκπόνηση εργασιών,
- η συμμετοχή σε άλλες ερευνητικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες,
- οι υποχρεώσεις για τη λήψη του ΜΔΕ,
- τα σχετικά με την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας,
- ο τρόπος αναπλήρωσης των μαθημάτων,
- οι λόγοι και η διαδικασία διαγραφής από το ΠΜΣ,
- τα δικαιολογητικά και η διαδικασία χορήγησης υποτροφιών,
- οι διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές,
- η διαδικασία ορισμού επιβλέποντος και εξεταστικής επιτροπής διπλωματικής εργασίας,
- το ύψος των τελών φοίτησης και η δυνατότητα τμηματικής καταβολής τους,
- το τελετουργικό αποφοίτησης και ο τύπος του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών,
- ειδικότερα θέματα του παραρτήματος διπλώματος,
- ειδικότερα ζητήματα διοικητικής, τεχνικής και οικονομικής υποστήριξης του ΠΜΣ,
- η διαδικασία ανάθεσης διδασκαλίας των μαθημάτων, σεμιναρίων και ασκήσεων του ΠΜΣ,
- οι ειδικότερες προϋποθέσεις και η διαδικασία πρόσκλησης, καθώς και οι ειδικότεροι όροι απασχόλησης και κάθε θέμα σχετικό με τους επισκέπτες διδάσκοντες,
- οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής αφυπηρεσάντων μελών ΔΕΠ σε ΠΜΣ,
- κάθε άλλο θέμα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του Β' κύκλου σπουδών.

Γ' ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ**Πώς γίνεται η προκήρυξη για διδακτορικές σπουδές;**

Το Τμήμα προκηρύσσει θέσεις υποψηφίων διδακτόρων, υποτρόφων ή όχι, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών.

Οι προκηρύξεις δημοσιεύονται στον ημερήσιο τύπο και αναρτώνται στους οικείους διαδικτυακούς τόπους του Ιδρύματος (παρ.1, άρ.42, Ν.4485/2017).

Οι προκηρύξεις περιλαμβάνουν:

- προϋποθέσεις, όρους, προθεσμίες, διαδικασίες κατάθεσης υποψηφιοτήτων και επιλογής υποψηφίων διδακτόρων,
- πρόσθετες υποχρεώσεις των υποψηφίων διδακτόρων,
- ρήτρες,
- παραδοτέα και
- χρονικά όρια ολοκλήρωσης των διατριβών (παρ.2, άρ.42, Ν.4485/2017).

Πώς γίνεται η επιλογή υποψήφιων διδακτόρων;

Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχει ο κάτοχος Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ΑΕΙ της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου της αλλοδαπής ή ενιαίου αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου. Σε ειδικές περιπτώσεις, που προβλέπονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, γίνεται αιτιολογημένα δεκτός ως υποψήφιος διδάκτορας και μη κάτοχος Δ.Μ.Σ. (παρ.1, άρ.38, Ν.4485/2017).

Ο υποψήφιος υποβάλλει, σε ημερομηνίες που προβλέπονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, η οποία περιλαμβάνει:

- προτεινόμενο τίτλο,
- προτεινόμενη γλώσσα εκπόνησης της διατριβής,
- προτεινόμενο επιβλέποντα

και συνοδεύεται από:

- αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα,
- προσχέδιο διδακτορικής διατριβής,
- ό,τι άλλο ορίζεται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών (παρ.2, άρ.38, Ν.4485/2017).

Η Συνέλευση του Τμήματος, κατηγοριοποιεί τις αιτήσεις με βάση τη συνάφεια του ερευνητικού αντικείμενου, και ορίζει μια τριμελή επιτροπή ανά κατηγορία αιτήσεων.

Κάθε τριμελής επιτροπή, που αποτελείται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, εξετάζει τους φακέλους και καλεί του υποψήφιους σε συνέντευξη.

Στη συνέχεια υποβάλλει στη Συνέλευση υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους κάθε υποψήφιος πρέπει ή δεν πρέπει να γίνει δεκτός, καθώς και ο προτεινόμενος επιβλέπων, εφόσον αυτός δεν έχει προταθεί από τον υποψήφιο.

Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού λάβει υπόψη τη γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντα και το υπόμνημα της επιτροπής, εγκρίνει ή απορρίπτει την αίτηση του υποψηφίου. Στην απόφαση της Συνέλευσης ορίζεται

- ο επιβλέπων της διατριβής

- τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, που πλαισιώνει και υποστηρίζει την εκπόνηση και τη συγγραφή της διατριβής και

- η γλώσσα συγγραφής της διατριβής (παρ.3, άρ.38, & παρ. 2, άρ. 39, Ν.4485/2017).

Τα ονόματα των υποψηφίων διδασκόντων, των επιβλεπόντων, των μελών της συμβουλευτικής επιτροπής, οι τίτλοι των εκπονούμενων διατριβών και σύντομη περίληψη αυτών αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα (παρ. 4, άρ.39, Ν.4485/2017).

Ποιοι μπορούν να οριστούν ως επιβλέποντες διατριβής;

Δικαίωμα επίβλεψης διατριβών έχουν:

- μέλη ΔΕΠ α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου του οικείου ή άλλου ΑΕΙ,
- ερευνητές Α', Β' ή Γ' βαθμίδας ερευνητικών κέντρων και ιδρυμάτων (παρ. 1, άρ.39, Ν.4485/2017).

Ο μέγιστος αριθμός υποψηφίων διδασκόντων ανά επιβλέποντα ορίζεται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών (παρ. 3, άρ.39, Ν.4485/2017).

Ποιοι συμμετέχουν στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή;

Μέλος της επιτροπής είναι ο επιβλέπων της διατριβής. Τα δύο άλλα μέλη μπορεί να είναι:

- μέλη ΔΕΠ α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου του οικείου ή άλλου ΑΕΙ,
- καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής και κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος,
- ερευνητές Α', Β' ή Γ' βαθμίδας ερευνητικών κέντρων και ιδρυμάτων

που έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με την υπό κρίση διδακτορική διατριβή.

Πρέπει να μετέχει στην επιτροπή τουλάχιστον ένα μέλος ΔΕΠ του οικείου Τμήματος (παρ. 2, άρ.39, Ν.4485/2017).

Σε περίπτωση που την περίοδο της υποστήριξης της διατριβής, μέλη της τριμελούς επιτροπής έχουν συνταξιοδοτηθεί, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος αντικαθίστανται με ισάριθμα μέλη. Μπορούν να παρίστανται στην υποστήριξη της διατριβής και τη συνεδρίαση της επταμελούς εξεταστική επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου (παρ. 2 & 3, άρ.40, Ν.4485/2017).

Ποιοι συμμετέχουν στην επταμελή εξεταστική επιτροπή;

Ο επιβλέπων, τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και τέσσερα (4) επιπλέον μέλη που είναι:

- μέλη ΔΕΠ α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου του οικείου ή άλλου ΑΕΙ,
- καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής και κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος,
- ερευνητές Α', Β' ή Γ' βαθμίδας ερευνητικών κέντρων και ιδρυμάτων

που έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με την υπό κρίση διδακτορική διατριβή (παρ. 2, άρ.40, Ν.4485/2017).

Τι γίνεται σε περίπτωση κωλύματος, συνταξιοδότησης ή μετακίνησης του επιβλέποντα καθηγητή;

Αν για οποιονδήποτε λόγο ο επιβλέπων εκλείψει ή διαπιστωμένα αδυνατεί να τελέσει χρέη επιβλέποντος για μεγάλο χρονικό διάστημα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει την επίβλεψη:

- σε άλλον, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου και γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντος ή
- σε ένα από τα άλλα (2) μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, ακόμη και καθ' υπέρβαση του μέγιστου αριθμού υποψηφίων.

Αν ο αρχικός επιβλέπων μετακινηθεί σε άλλο ΑΕΙ ή Τμήμα ΑΕΙ ή συνταξιοδοτηθεί, συνεχίζει να τελεί χρέη επιβλέποντος των διδακτορικών διατριβών που έχει αναλάβει και ο τίτλος απονέμεται από το ΑΕΙ, στο οποίο ανήκει το Τμήμα, όπου ξεκίνησε η εκπόνηση της διατριβής (παρ. 3, άρ.39, Ν.4485/2017).

Ποια είναι η χρονική διάρκεια για απόκτηση διδακτορικού διπλώματος;

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος είναι τουλάχιστον τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής (παρ. 1, άρ.40, Ν.4485/2017).

Ο μέγιστος χρόνος ολοκλήρωσης της διατριβής καθορίζεται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών (παρ.2στ, άρ. 45, Ν.4485/2017).

Ποιες οι υποχρεώσεις των υποψηφίων διδακτόρων;

Ο υποψήφιος διδάκτορας κάθε έτος, σε προθεσμία που ορίζεται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, παρουσιάζει προφορικά και υποβάλλει εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα ενώπιον της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής σχετικά με την πρόοδο της διδακτορικής διατριβής.

Αντίγραφο του υπομνήματος, σχόλια του επιβλέποντα και της τριμελούς επιτροπής, εκθέσεις προόδου σύμφωνα με τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, καταχωρούνται στον ατομικό φάκελο του υποψηφίου (παρ. 2, άρ.40, Ν.4485/2017).

Ποια είναι τα δικαιώματα των υποψηφίων διδακτόρων;

Οι διδακτορικές σπουδές προσφέρονται δωρεάν.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν μέχρι πέντε (5) πλήρη ημερολογιακά έτη από την πρώτη εγγραφή τους, όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του Β΄ κύκλου σπουδών σύμφωνα με τον Κανονισμό.

Μέχρι και πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση της διδακτορικής τους διατριβής, διατηρούν δικαιώματα πρόσβασης, δανεισμού και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών (παρ. 3, άρ.40, Ν.4485/2017).

Πώς γίνεται η υποστήριξη/αξιολόγηση της διατριβής;

- Ο υποψήφιος διδάκτορας υποβάλλει αίτηση για δημόσια υποστήριξη και αξιολόγηση της διατριβής.

- Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή δέχεται ή απορρίπτει αίτηση του υποψηφίου.

- Εάν η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή αποδεχθεί την αίτηση, συντάσσει αναλυτική εισηγητική έκθεση, την υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος και ζητά τον ορισμό της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής για την κρίση της διατριβής.

- Η διδακτορική διατριβή υποστηρίζεται δημόσια και προϋποθέτει τη φυσική παρουσία των τεσσάρων (4) τουλάχιστον μελών της εξεταστικής επιτροπής, ενώ τα λοιπά μέλη μπορούν να συμμετέχουν με τηλεδιάσκεψη.
- Μετά την υποστήριξη, η εξεταστική επιτροπή συνεδριάζει χωρίς παρουσία τρίτων. Κρίνει την εργασία ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, των πρωτότυπη σκέψη και τη συμβολή στην επιστήμη.
- Η απόφαση της εξεταστικής επιτροπής απαιτεί πλειοψηφία πέντε (5) τουλάχιστον μελών της (παρ. 1, 2 & 3, άρ.41, Ν.4485/2017).

Πώς οργανώνεται η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη;

Τα Τμήματα ΑΕΙ συνεργάζονται με ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη.

Τη διοικητική ευθύνη αναλαμβάνει ένα από τα συνεργαζόμενα ιδρύματα, ορίζεται ένας επιβλέπων από κάθε συνεργαζόμενο ίδρυμα/φορέα και η εκπόνηση της διατριβής τουλάχιστον τρία (3) έτη από τον ορισμό των επιβλεπόντων μελών ΔΕΠ/ερευνητών.

Τα σχετικά με τη διαδικασία εκπόνησης της διατριβής, από την επιλογή του υποψηφίου διδάκτορα έως και την απονομή διδακτορικού τίτλου, η χορήγηση ενιαίου ή χωριστού τίτλου σε περίπτωση συνεργασίας μεταξύ ιδρυμάτων, προβλέπονται στο οικείο ΕΠΣ που καταρτίζεται από τα συνεργαζόμενα Τμήματα/φορείς και εγκρίνεται από την οικεία Σύγκλητο και τα συλλογικά όργανα διοίκησης των ερευνητικών κέντρων (παρ.3, άρ. 43, Ν.4485/2017).

Για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη με αναγνωρισμένα ως ομοταγή ιδρύματα ή ερευνητικά κέντρα του ινστιτούτα της αλλοδαπής **αναμένεται Υ.Α.**

Τι πρέπει να περιλαμβάνει ο Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών;

Ο Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος:

- εγκρίνεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος,
- εγκρίνεται από τη Σύγκλητο,
- δημοσιεύεται σε ΦΕΚ,
- αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος,
- κοινοποιείται στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Με τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών καθορίζονται:

- οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις οργάνωσης διδακτορικών σπουδών, καθώς και εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, ακόμη και από μη κάτοχο ΔΜΣ,
- ο χρόνος υποβολής αίτησης για εκπόνηση διατριβής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι γλώσσες υποβολής του προτεινόμενου τίτλου και προσχεδίου της διατριβής, η γλώσσα εκπόνησης της διατριβής.,
- η διαδικασία ανάθεσης επίβλεψης διδακτορικής διατριβής και ο μέγιστος αριθμός υποψηφίων διδακτόρων ανά επιβλέποντα,
- οι ειδικότεροι λόγοι και προϋποθέσεις αντικατάστασης επιβλεπόντος,
- η προθεσμία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ετήσια προφορική παρουσίαση της διατριβής και την υποβολή του υπομνήματος,
- η υποχρέωση ανανέωσης εγγραφής των υποψηφίων ανά ακαδημαϊκό έτος,

- ο μέγιστος χρόνος ολοκλήρωσης της διατριβής,
- η υποχρέωση παρακολούθησης ή συμμετοχής σε μαθήματα, εργαστήρια ή σεμινάρια σχετικά με τη διατριβή,
- οι πρόσθετες υποχρεώσεις των υποψηφίων (όπως ενδιάμεσα παραδοτέα) και των επιβλεπόντων αυτών (όπως περιοδικές εκθέσεις προόδου),
- οι λόγοι και η διαδικασία διαγραφής από τα μητρώα υποψηφίων διδακτόρων,
- λεπτομέρειες σχετικά με την οριστικοποίηση προσωρινού τίτλου, τη δημόσια υποστήριξη της διατριβής,
- πρόσθετες προϋποθέσεις για τη δυνατότητα δημόσιας υποστήριξης της διατριβής,
- τα σχετικά με την απονομή του διδακτορικού τίτλου,
- η μορφή και το περιεχόμενο του διδακτορικού τίτλου,
- κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και λειτουργία του Γ' κύκλου σπουδών (παρ.2, άρ. 45, Ν. 4485/2017).

Τι γίνεται με την αξιολόγηση;

- Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (παρ.1., άρ.44, Ν.4485/2017).

- Κατά τη λήξη της θητείας της ΣΕ, με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου και των λοιπών δραστηριοτήτων του Π.Μ.Σ., ο οποίος κατατίθεται στο οικείο Τμήμα (παρ. 2, άρ.44, Ν.4485/2017). Ο εν λόγω απολογισμός με ευθύνη της Κοσμητείας αποστέλλεται αμελλητί στα μέλη της ΕΣΕ (παρ. 5, άρ.44, Ν.4485/2017).

- Εσωτερική και Εξωτερική αξιολόγηση, καθώς και διαδικασίες διασφάλισης και πιστοποίησης της ποιότητας, όπως προβλέπονται στο ν. 4009/2011 (παρ. 3, άρ.44, Ν.4485/2017).

- Εξωτερική ακαδημαϊκή αξιολόγηση των ΠΜΣ και των διδακτορικών σπουδών διενεργεί εξαμελής Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή (Ε.Σ.Ε.), η οποία συγκροτείται με απόφαση της οικείας Συγκλήτου. Τα πέντε (5) μέλη είναι:

- μέλη ΔΕΠ α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου άλλων ΑΕΙ,

- ερευνητές ερευνητικών κέντρων και ιδρυμάτων,

- επιστήμονες της αλλοδαπής ή της ημεδαπής,

και επιλέγονται από σχετικό μητρώο αξιολογητών που τηρείται σε κάθε Σχολή (παρ. 4).

Το έκτο μέλος είναι μεταπτυχιακός φοιτητής της Σχολής.

Η θητεία των μελών είναι πενταετής, με δυνατότητα ανανέωσης, εκτός από τον φοιτητή, του οποίου η θητεία είναι ετήσια.

Η ιδιότητα του Προέδρου, ο τρόπος επιλογής του μεταπτυχιακού φοιτητή και κάθε άλλο θέμα που αφορά τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τη διοικητική υποστήριξη της επιτροπής καθορίζονται με απόφαση Συγκλήτου που δημοσιεύεται σε ΦΕΚ (παρ. 3 & 4, άρ.44, Ν.4485/2017).

Τα μέλη της ΕΣΕ ενημερώνονται για κάθε θέμα που αφορά τα ΠΜΣ, καθώς και τις διδακτορικές σπουδές που εκπονούνται στα αντίστοιχα Τμήματα της Σχολής, όπως τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύουν, τον αριθμό των φοιτητών, τους κανόνες επιλογής, το λειτουργικό κόστος και τα τέλη φοίτησης (παρ.5, άρ.44, Ν.4485/2017).

Αν πενταετία τα μέλη της ΕΣΕ επισκέπτονται τις εγκαταστάσεις του Τμήματος, συναντώνται και συζητούν με εκπροσώπους των διδασκόντων και των φοιτητών, με τους Διευθυντές και τα μέλη των συλλογικών οργάνων των ΠΜΣ, προκειμένου να διαμορφώσουν την τελική έκθεση αξιολόγησης.

Η έκθεση αξιολόγησης της ΕΣΕ υποβάλλεται στην Κοσμητεία, το Τμήμα και τη Σύγκλητο, προκειμένου να τη συνεκτιμήσει για τη συνέχιση ή μη της λειτουργίας των ΠΜΣ (παρ. 6, άρ.44, Ν.4485/2017).

Ο απολογισμός και οι αξιολογήσεις δημοσιοποιούνται στον διαδικτυακό τόπο των ιδρυμάτων και κοινοποιούνται με ευθύνη της Κοσμητείας στον Υπουργό Παιδείας (παρ. 8, άρ.44, Ν.4485/2017).

Πώς γίνεται η κατάρτιση μητρώου αξιολογητών;

Για την κατάρτιση μητρώου αξιολογητών κάθε Τμήμα προτείνει, με τεκμηριωμένη εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος, τρία (3) μέλη από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή. Λοιπές λεπτομέρειες ως προς την κατάρτιση και επικαιροποίηση του μητρώου, ορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.